

Remissredogörelse för VA-plan Avesta Kommun

1. Sammanfattning

Förslag till VA-plan för Avesta kommun har varit utsänd på och remiss fr o m 2018-05-03 t o m 2018-08-31.

7 yttranden har inkommit varav 5 med synpunkter.

Länstyrelsens synpunkter har föranlett förtydliganden i följande stycken ”Inledningen”, ”Plan för allmän vatten- och avloppsförsörjning” och ”Utbyggnadsplan för allmänt vatten och avlopp”. Det har även föranlett skapandet av en ny åtgärds punkt rörande exploatering.

Synpunkter från Västmanland- Dalarna miljö- och byggförvaltning, Avesta Vatten och Avfall AB, Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund och Omsorgsförvaltningen ligger huvudsakligen i linje med planförslagets intentioner och föranleder endast mindre ändringar i planförslaget.

Synpunkter från en fastighetsägare i Sonnboviken angående ”Utbyggnadsplan för allmänt vatten och avlopp” föranleder ingen ändring i planförslaget utöver förtydliganden.

Synpunkter från två fastighetsägare i Tillfället angående VA-planen föranleder ingen ändring i planförslaget, men informationen kommer behandlas i de åtgärds punkter som är berörda av synpunkterna.

I planhandlingarna görs några förtydliganden och redaktionella ändringar i åtgärds punkt 6, 8 och 10 samt ordlistan.

2. Innehåll

Remissredogörelse för VA-plan Avesta Kommun.....	1
1. Sammanfattning.....	1
2. Innehåll.....	2
3. Hur remissen har bedrivits	3
4. Informationsmöten	4
4.1. VA-föreningar 2018-02-08.....	4
4.2. Fastighetsägare Sonnboviken 2018-05-14	4
4.3. Infomöte allmänheten Fors folkets hus 2018-05-28.....	4
5. Inkomna yttranden samt eventuellt bemötande.....	5
5.1. Länsstyrelsen Dalarnas Län.....	5
5.2. Västmanland – Dalarna miljö- och byggnadsnämnd	14
5.3. Avesta Vatten och Avfall AB.....	14
5.4. Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund	14
5.5. Omsorgsförvaltningen	15
5.6. Två fastighetsägare i Tillfället.....	15
5.7. En fastighetsägare i Sonnboviken	17
6. Revideringar	19
6.1. VA-plan	19
6.2. VA-översikt	19

3. Hur remissen har bedrivits

2018-04-16 fattade Plan- och näringslivsutskottet beslut om att sända förslaget till VA-plan på remiss.

Remisstiden pågick fr o m 2018-05-03 t o m 2018-08-31. Under denna tid har planhandlingarna och remissen funnits tillgängliga på följande ställen:

-anslagstavlan på Biblioteket/Avesta Servicecenter på Kungsgatan 32 i Avesta

-Avesta kommuns hemsida som nås via www.avesta.se, fliken Bygga, bo och miljö.

Följande handlingar har anslagits: VA-plan, VA-policy och VA-översikt.

Brev med inbjudan att yttra sig om remissen samt kompletta handlingar postades respektive sändes med e-post till samtliga remissinstanser enligt sändlista daterad 2018-05-03.

Kungörelseannons om remissen med inbjudan till öppet möte var införd i Avesta Tidning och Annonsbladet under maj månad.

Öppet möte hölls den 2018-05-28 i Fors Folkets hus.

Brev med inbjudan till remiss samt handlingar postades till samtliga berörda fastighetsägare i Sonnboviken enligt fastighetsförteckning. Möte med berörda fastighetsägare i Sonnboviken hölls 2018-05-14 i Brovallsgården.

Före remissperioden, 2018-02-08, hölls ett möte där identifierade större VA-föreningar var inbjudna att informeras om VA-planarbetet.

7 skriftliga yttranden har inkommit varav 5 med synpunkter. VA-plangruppen har upprättat denna remissredogörelse där yttrandena redovisas och kommenteras. Slutsatserna i remissredogörelsen ligger till grund för revideringarna i planförslaget inför beslutet i Plan- och näringslivsutskottet.

4. Informationsmöten

4.1. VA-föreningar 2018-02-08

Ett informationsmöte hölls 2018-02-08 för att informera identifierade större VA-föreningar om arbetet med VA-planen samt ta del av deras synpunkter. 13 av 28 inbjudna föreningar deltog.

De närvarande menade att det kan vara svårt att driva en VA-förening när endast några få är engagerade medan andra knappt vet att föreningen finns. De finns ett intresse för VA-rådgivning bland föreningarna men behoven ser olika ut. Viktigt med tydlighet kring vart man kan vända sig för att få hjälp i olika frågor.

4.2. Fastighetsägare Sonnböcken 2018-05-14

Ett informationsmöte hölls för fastighetsägare i Sonnböcken 2018-05-14 då detta är det enda område som pekas ut som aktuellt för VA-utbyggnad i VA-planen. 19 personer deltog vid mötet.

Den främsta frågeställningen från fastighetsägarna under mötet var om alla fastigheter kommer att anslutas eller om det är frivilligt. Svaret blev att alla bebyggda fastigheter kommer att anslutas. De enda undantag som görs är om fastighetsägaren kan visa på att dricksvattenförsörjningen med "större fördel kan ske på annat sätt" (en hälsoskyddsfråga). Det krävs då att vatten finns i tillräcklig mängd och att ett godkänt analysprotokoll från ett nytaget vattenprov från fastigheten visar att vattnet är av godkänd kvalitet.

Vid mötet kom det upp frågor kring områdesbestämmelser och bygglov och hur VA-utbyggnad påverkar dessa frågor. Svaret blev att VA-utbyggnaden i sig inte innebär några förändringar avseende områdesbestämmelser eller möjligheter till bygglov.

4.3. Infomöte allmänheten Fors folkets hus 2018-05-28

Ett öppet informationsmöte hölls 2018-05-28. Fem personer deltog. Förslaget till VA-plan presenterades översiktligt. Därefter fanns tillfälle för frågor och synpunkter. Dessa kom främst att kretsa kring enskilda avlopp, såsom vad miljöinspektörerna ska ta ställning till, vilka krav som ställs, vilken livslängd en enskild anläggning kan förväntas ha och vart fastighetsägaren kan vända sig om anläggningen inte fungerar på det sätt eller under den tid som kunde förväntas. Deltagare framförde bl a att det blir höga kostnaden för att anlita entreprenör, att det är svårt som enskild att veta om entreprenören gör jobbet på rätt sätt för att uppfylla myndighetskraven, att kommunen istället för fastighetsägaren borde ta ansvar för att kolla så att entreprenören gör rätt, att andra typer av anläggningar borde godkännas och att det borde finnas någon typ av bidrag för enskilda VA-anläggningar, liknande bidragen för solceller. Vidare framfördes att det fanns stora oklarheter och motstridiga uppfattningar om ansvar m.m. för ledningar som

tidigare anlagts på en plats som inte ingår i kommunens VA-verksamhetsområde. Angående ledningen blev svaret att det finns åtgärdsplaner i VA-planen som just tar sikte på att, i möjlig mån, reda ut sådana oklarheter och skapa förutsättningar för skäliga och enhetliga villkor. En diskussion fördes angående anläggande av enskilda avloppsanläggningar. Fastighetsägare uppmanas att ta in flera olika prispåslag. Om fastighetsägaren är missnöjd med utfört arbete kan inte kommunen som myndighet gå in och ställa krav på entreprenören eftersom det gäller en affärsuppgörelse mellan denne och fastighetsägaren. Däremot kan privatpersoner vända sig till kommunens konsumentrådgivare. Vanlig livslängd på anläggningen är ca 20 år men det förutsätter rätt användning och skötsel vilket kan vara svårt att bevisa i efterhand. Bidrag för enskilda avlopp är inte en fråga för kommunen att ta ställning till utan i så fall för statlig nivå.

5. Inkomna yttranden samt eventuellt bemötande

VA-plangruppen föreslår att följande ställningstaganden ska ligga till grund för det fortsatta VA-planarbetet. Här bemöts och kommenteras de synpunkter som framförts under remisstiden, och beskrivs de avvägningar som kommunen gjort. Yttranden från offentliga aktörer återges i sin helhet eller med en kort sammanfattning. Yttranden från privatpersoner återges i sammanfattning med hänsyn till personuppgifter.

5.1. Länsstyrelsen Dalarnas Län

Länsstyrelsen i Dalarnas län ställer sig mycket positiva till att Avesta kommun har tagit fram ett förslag till VA-plan. Det är bra att arbetet har varit förvaltningsövergripande och att ambitionen är att följa Vägledning för kommunal VA-planering från Havs- och Vattenmyndigheten (rapport 2014:1) vilket gör att planen innehåller i huvudsak det som en VA-plan bör innehålla som VA-policy, utbyggnadsplan, beskrivning av kommunens olika förutsättningar för dricksvattenförsörjning och avloppshantering. VA-planen kan, med vissa kompletteringar, utgöra ett viktigt verktyg i det långsiktiga arbetet för hållbara vatten- och avloppslösningar i Avesta kommun. Det förutsätter att kommunstyrelsen tar de beslut som gör det möjligt att genomföra planen.

Översiktsplan (ÖP)

Länsstyrelsens erfarenhet är att kopplingen mellan ÖP och VA-planering ofta är otydlig. För att VA-planen ska fungera som ett långsiktigt planeringsverktyg behöver VA-planen beaktas i och bli en integrerad del av kommunens ÖP. Det är viktigt att ha med i framtagandet av en ny ÖP.

Kommentarer till synpunkterna

VA-planen är avsedd att vara ett underlag till ny ÖP och integreras i de delar som behövs.

Tidplan

Det behöver tydliggöras vilken tidsperiod planen omfattar. På titelsidan anges att planen avser perioden 2019–22. I avsnittet Inledning står att planens inriktning gäller för ”de närmaste åren” (sid 7). De flesta av de föreslagna åtgärderna ska vara slutförda senast år 2022, men några av dem uppges vara av löpande karaktär. Om planen ska fungera som ett långsiktigt planeringsunderlag bör planen även omfatta en längre period än de närmaste fyra åren. I HaV:s vägledning såväl som i utredningen om Hållbara Vattentjänster anges 12 år som ett rimligt tidsperspektiv för en kommunal VA-plan.

Kommentarer till synpunkterna

Planen omfattar åtgärder för åren 2019-2022 men i praktiken är den mer långsiktig än så. Tidsperspektivet är längre än planperioden fram till 2022, men åtgärder är svåra att formulera i ett längre perspektiv särskilt med tanke på planens inriktning. Detta är kommunens första VA-plan och det har konstaterats att många av de insatser som behöver göras närmast i tid är av utredande och organiserande karaktär. De behövs även för att det ska vara möjligt att skaffa en längre tidsmässig överblick. Därför har kommunen sett det som viktigare att få fram denna VA-plan till antagande och börja beta av utredningspunkterna, så att nästa upplaga av VA-planen förhoppningsvis kan få ett längre tidsperspektiv. De åtgärder som anges som löpande är sådana som inte kommer att bli klara ”en gång för alla” men som behöver beaktas då övriga åtgärder tidsätts och prioriteras.

Dagvattenstrategi

Det är bra att det ingår i VA-planen att ta fram en dagvattenstrategi (åtgärd 5). Enligt Vägledning för kommunal VA-planering från Havs- och Vattenmyndigheten kan en dagvattenstrategi med fördel utgöra en del av VA-planen, eller vara nära kopplad till denna. Dagvattenstrategin behöver behandla dagvattenhantering vid nybyggnad, ombyggnad, ändrad markanvändning samt drift och underhåll av byggnader och anläggningar. Den ska skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar dagvattenhantering med hänsyn bl.a. till ett förändrat klimat med ökad risk för översvämningar. Dagvattenstrategin behöver införlivas i övrigt planarbete och inte enbart beaktas i byggskedet. Redan i ÖP bör t.ex. lokalt omhändertagande av dagvatten beskrivas och planbestämmelser styra tillämpningen av dagvattenstrategin. Vid framtagande av en ny ÖP behövs dagvattenstrategin som ett underlag och det vore därför önskvärt att denna strategi tas fram betydligt snabbare än till 2022 (åtgärd 5). Länsstyrelsen vill informera om möjligheten att ansöka om LOVA-bidrag från Länsstyrelsen t.ex. för framtagande av en dagvattenstrategi.

Kommentarer till synpunkterna

Dagvattenplanen är bl.a. tänkt att ta sikte på den fysiska planeringen. Det hade naturligtvis varit fördelaktigt om dagvattenplanen hade kunnat vara färdig betydligt snabbare än 2022, men utifrån tillgängliga resurser bedöms det inte vara realistiskt. Dock bör arbetet med framtagandet kunna läggas upp på sådant sätt att delar av materialet kan komma till nytta under hand.

Kris- och beredskapsplan

Länsstyrelsen menar att en kris- och beredskapsplan för Avesta kommun behöver tas fram och kontinuerligt ajourhållas för att säkra VA-försörjningen vid eventuella kriser och för att möta extrema situationer orsakade av ett förändrat klimat. I förslaget till VA-plan ingår delar av detta, såsom delar av dagvattenstrategin (åtgärd 5) och framtagande av en nödvattenplan (åtgärd 3). Bedömningen är att dessa delar behöver samlas och kompletteras till en heltäckande kris- och beredskapsplan för Avesta kommun.

Kommentarer till synpunkterna

Kommunen har en klar och antagen krishanteringsplan med övergripande struktur för alla slags krishändelser, och tillhörande kriskommunikationsplan. Under krishanteringsplanen läggs separata planer för vardera typ av händelse däribland nödvattenplan och relevanta delar av dagvattenplanen men även andra slags händelser. Kommunens olika förvaltningar och bolag ansvarar för att ta fram och uppdatera planer för sina respektive verksamheter. Det är den struktur som kommunen hittills har funnit ändamålsenlig. I arbetet med VA-planen har konstaterats att nödvatten- och dagvattenplan behöver tas fram, och ansvar och tidplan konkretiserats. VA-planen tar inte ställning till om de olika dokumenten sedan ska sammanställas till ett enda eller utgöra olika delar som kan uppdateras var för sig, utan det överläts till säkerhetssamordnarens bedömning.

Utbyggnadsplan för allmänt vatten och avlopp

Förslaget till VA-plan behöver kompletteras med en långsiktig plan för utbyggnad av allmän VA-försörjning. Länsstyrelsen menar att det avsnitt som har rubriken (sid 14–16) inte kan betraktas som en utbyggnadsplan.

I förslagets Inledning står att kommunen identifierat cirka 10–15 områden där allmänt VA behöver byggas ut under de närmaste fem åren, men att fler områden kan tillkomma under planperioden (sid 6). I VA-översiktens Bilaga 2 redovisas totalt 82 VA-utredningsområden varav 36 områden tillhör kategori A och B (med respektive utan detaljplan) som därigenom kan behöva rangordnas i en långsiktig utbyggnadsplan. I avsnittet Utbyggnadsplan för allmänt vatten och avlopp står dock att behovet av VA-utbyggnad enligt LAV är litet (sid 14). Detta är motsägelsefullt och behöver förtydligas.

I förslaget finns ett utpekat utbyggnadsområde (Sonnboviken, åtgärd 12) genom utökning av befintligt verksamhetsområde år 2021–22. I förslaget finns motivering till varför verksamhetsområdet ska utökas men det framgår inte hur man kommit fram till att just detta område har högst prioritet. Om man utgår från beskrivningen av parametrar i VA-översiktens Bilaga 2 med VA-utredningsområden framgår inte hur prioriteringen har gått till. I slutbetänkandet från den statliga utredningen Vägar till hållbara vattentjänster (SOU 2018:34) föreslås ett tillägg till 6 § LAV som säger att en behovsbedömning ska genomföras. Om kommunen har gjort eller gör en sådan behovsbedömning behöver det framgå hur den genomförts.

Planen bör redovisa de 10–15 områden där allmänt VA behöver byggas ut under de närmaste fem åren och vilka parametrar använts för prioritering/rangordning inklusive tidplanen för utbyggnad av dessa. Det är av största vikt att VA-planen innehåller dessa områden för att skapa bra underlag för politiska & ekonomiska beslut, hålla allmänheten informerad samt utgöra viktigt underlag då Länsstyrelsen kan komma att utöva tillsyn enligt 6 § Lagen om Allmänna Vattentjänster.

Kommentarer till synpunkterna

Exploateringsområden

I inledningen till förslaget till VA-plan står det att det inom befintligt verksamhetsområde, eller i direkt anslutning till, finns ett antal områden där det antingen finns en gällande detaljplan där kommunalt VA-förutsätts eller pågående planarbete eller intention att detaljplanelägga inom en någorlunda snar framtid. De områdena redovisas i VA-översiktens bilaga 2 under kategori A, D och E. Vid genomgång av dessa områden konstaterades att ca 10-15 av de områdena har ett så pass stort bebyggelsestryck att allmänt VA kan förväntas behöva byggas ut under de närmaste 5 åren. Fler områden kan tillkomma under planperioden beroende på bl.a. efterfrågan inom planlagda områden och politiska prioriteringar för planarbete. Utbyggnadstakten i dessa områden och den inbördes prioriteringen styrs inte genom VA-planen utan i annan ordning. De områdena har därför inte listats eller tidsatts i remissversionen av VA-planen. Dock framgår det av VA-policyn att utbyggnaden av allmänt VA i sådana områden är prioriterad. Bakgrunden är dels att det finns ett stort och angeläget behov av ytterligare bostäder, verksamheter och service, dels att situationen är relativt god ifråga om de enskilda avloppen. Utbyggnadstrycket indikerar en stor arbetsbelastning för VA-bolaget under planperioden vilket påverkar tidplanerna för andra åtgärdsplaner. Det har också kopplingar till åtgärdsplanen om VA-försörjningen i Horndal, genom att några viktiga utbyggnadsområden ligger i Horndal. Båda åtgärdsplanerna är väsentliga för att klara en totalt sett god VA-försörjning i en expanderande kommun. För att förtydliga sambandet mellan exploateringsområden och andra insatser läggs en åtgärdsplan till rörande VA-utbyggnad vid exploatering i VA-planens avsnitt om utbyggnadsplan, och texten där och i inledningen förtydligas. Det bedöms fortfarande inte som meningsfullt att ange någon mer preciserad tid eller inbördes prioritering för respektive exploateringsområde i VA-planen. Det är riktigt att denna upplaga av VA-planen därmed inte belyser ekonomin kring exploateringsområden. För att kommunen ska kunna komma fram till ett sådant underlag behöver först andra organisatoriska och ekonomiska frågor lösas. De adresseras i åtgärdsplan 2, att ta fram riktlinjer för utbyggnad och finansiering av kommunalt VA vid exploatering.

Områden med befintlig bebyggelse

Av de totalt 82 VA-utredningsområdena som redovisas i VA-översiktens Bilaga 2 är det 29 områden där det kan bli aktuellt med VA-utbyggnad på grund av behoven för befintlig bebyggelse utifrån att det är en samlad bebyggelse som kan

omfattas av 6 § LAV. Sådana områden redovisas under kategori A och B i bilagan. I 22 av dessa VA-utredningsområden finns olika typer av VA-föreningar som har löst vatten- och/eller avloppsförsörjningen gemensamt.

För närvarande bedöms det inte finnas behov eller nytta av allmän VA-försörjning i något av områdena med VA-föreningar. Ytterligare kunskapsunderlag rörande befintliga VA-föreningar kommer att sammanställas inom ramarna för åtgärdsplan 7 och 15 i förslaget till VA-plan. Inriktningen enligt VA-policyn är att i första hand stötta föreningarna, så långt det är tillräckligt för att upprätthålla en god VA-försörjning. Det är också den önskan som de flesta föreningar har uttryckt. Därför finns också åtgärdsplanerna om rådgivning till föreningar. Efter att dessa utredningar genomförts och i samband med nästa revidering av VA-planen bör det göras en förnyad bedömning av behoven av allmänt VA i VA-utredningsområden med befintliga VA-föreningar.

För VA-utredningsområden med befintlig bebyggelse har det gjorts en bedömning av behoven ur hälso- och miljösynpunkt samt utifrån möjligheterna att lösa behoven med en allmän VA-anläggning utifrån de riktlinjer som anges i VA-policyn:

Bedömning om behoven ur hälso- och miljösynpunkt att förbättra VA-situationen i området har utgått ifrån:

- Antal fastigheter och dess nyttjandegrad (permanentboende eller fritidshus)
- Bebyggelseutveckling
- Förutsättningar för försörjning av dricksvatten
- Känslighet hos recipient och naturmiljö
- Funktion och förutsättningar för att ordna enskilda avlopp

Bedömning av möjligheter att lösa behoven med allmän VA-anläggning

- Kostnader för utbyggnad och drift av allmän VA-anläggning
- Samordningsvinster vid utbyggnad

Områdena har sedan rangordnats utifrån en viktad bedömning av behoven, bedömningen av möjligheter är främst aktuell att använda vid prioritering mellan områden med likartade behov.

Vid behovsbedömningen identifierades ett område, Sonnboviken, med befintlig bebyggelse med behov av VA-utbyggnad identifierats. I övriga 6 områden med befintlig bebyggelse, och där det inte finns någon typ av VA-förening som löst vatten- och/eller avloppsförsörjningen gemensamt, bedöms det inte vara motiverat med VA-utbyggnad med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön

Förnyelseplan

I förslaget till VA-plan står på flera ställen att Avesta kommun har en fastställd förnyelseplan för år 2017–2020 och att årliga åtgärdsplaner för ledningsförnyelse upprättas. Denna förnyelseplan ingår dock inte i underlagsmaterialet för VA-planen. Länsstyrelsen anser att det är lämpligt att en förnyelseplan ingår som en del i VA-planen och därför bör biläggas.

Kommentarer till synpunkterna

Vi har bedömt det som lämpligast att enbart hänvisa till befintlig förnyelseplan då den har en egen separat revideringscykel.

Vattenskyddsområden

I förslaget står att det finns vattenskyddsområden för de allmänna vattentäkterna (sid 11). Länsstyrelsen vill påpeka att vattenskyddsområde saknas för Fornby vattentäkt. Länsstyrelsen föreslår att åtgärd 8 kompletteras med att vattenskyddsområde inrättas för Fornby vattentäkt. Om Avesta kommun inte har för avsikt att inrätta vattenskyddsområde för Fornby vattentäkt bör detta motiveras i VA-planen.

Dessutom är två vattenskyddsområden (Horndal och Mästerbo) från 1960-talet och det bör framgå att såväl avgränsning som föreskrifter för dessa behöver omarbetas. Detta ingår troligen i åtgärd 8, men behöver förtydligas med tillhörande tidplan. För vattentäkterna i Germundsbo, Brunnbäck och By är föreskrifterna redan 15 år gamla och Länsstyrelsens erfarenhet är att avgränsningar och föreskrifter från början av 2000-talet ofta har behov av revidering. Länsstyrelsen rekommenderar Avesta Vatten och Avfall AB att även göra en översyn av befintliga vattenskyddsområdesavgränsningar och föreskrifter i samråd med miljöförvaltningen. Förvaltningen som hanterar anmälningar och tillståndsansökningar enligt vattenskyddsföreskrifterna, har ofta god kännedom om eventuella brister och otydligheter i föreskrifterna.

Kommentarer till synpunkterna

Det är riktigt att vattenskyddsområde saknas för Fornby och detta bör förtydligas i VA-planen.

Avesta Vatten och Avfall AB har, på begäran av länsstyrelsen inom projektet "Länsgemensamt projekt för allmänna vattentäkter – vattenskyddsområden och tillstånd för vattenuttag", upprättat en plan för arbetet med vattenskyddsområden och tillstånd för vattenuttag. Enligt denna plan finns det i nuläget inte något behov av att inrätta/revidera vattenskyddsområden eller söka tillstånd för någon av de allmänna vattentäkterna i Avesta kommun. Av planen framgå att risken för påverkan från Uppsjötippet vid ökat grundvattenuttag vid Germundsbo vattenverk samt det fortsatta behovet av reservvattentäkten i Mästerbo ska utredas.

Åtgärds punkt 8 i förslaget till VA-plan bör revideras så att innehållet stämmer överens med den plan för arbetet med vattenskyddsområden och tillstånd för vattenuttag som inlämnats till länsstyrelsen i september 2018.

Tillstånd för vattenuttag

Länsstyrelsen vill också påpeka att två allmänna vattentäkter (By och Fornby) saknar tillstånd/vattendom för vattenuttag. Då bortledning av grundvatten är en tillståndspliktig vattenverksamhet anser Länsstyrelsen att kommunen i sin VA-planering anger att man har för avsikt att söka tillstånd för dessa vattenuttag. De undersökningar och underlagsmaterial som tas fram vid inrättande/revidering av ett vattenskyddsområde är i stor utsträckning samma underlag som behövs för en tillståndsansökan. Det kan därför vara klokt att samordna en ansökan om att fastställa vattenskyddsområde med en ansökan om tillstånd till vattenuttag. För vattentäkter där det inte finns någon konkurrerande verksamhet eller andra intressen som kan skadas av vattenuttaget kan ev. undantagsregeln i 11:12 miljöbalken åberopas.

Kommentarer till synpunkterna

Se kommentarer angående vattenskyddsområden ovan.

Reservvattentäkter

Länsstyrelsen anser att Avesta kommun bör utreda och dokumentera reservvattensituationen generellt. Reservvattentäkter saknas idag i By, Fornby och Horndal.

Kommentarer till synpunkterna

I och med de åtgärder som planeras för att trygga den långsiktiga dricksvattenförsörjningen i Horndal, åtgärds punkt 6 i förslaget till VA-plan, kommer även reservvattensituationen i Horndal, By och Fornby att utredas.

Reservvattensituationen bör förtydligas i VA-översikten vid nästa revidering.

Horndal

Vatten- och spillvattenförsörjningen i Horndal är otillräcklig. Åtgärd 6 i förslaget till VA-plan behöver konkretiseras så att det framgår vad som ska göras (tex. överföringsledning från Brunnbäck?, ny ordinarie eller reservvattentäkt?, renovering av ARV?) och när de olika stegen i arbetet ska vara klara. Att arbetet ska genomföras "Löpande" är otydligt och problematiskt för t.ex. framtagande av ett kostnadsunderlag.

Kommentarer till synpunkterna

Projektet har påbörjats men är i en förstudiefas som innebär att detaljerna inte är beslutade och därmed kan inte åtgärden konkretiseras mer i detta läge. Dock är det ett väldigt stort och personalkrävande projekt som är mycket viktig i denna VA-planperiod och därmed behöver vara med i planen. Fas ett i projektet är de delar

som rör dricksvattenförsörjningen och fas två de delar som rör spillvattenförsörjningen.

VA-ledningsnätsföreningar

Kommunen saknar riktlinjer för hantering av befintliga enskilda VA-ledningsnätsföreningar vilket ska åtgärdas enligt åtgärderna 4, 7, 17 och 18 i förslaget. Dessa fyra åtgärder bör kunna slås ihop till en och samma åtgärd eller utgöra fyra av varandra beroende delar av samma åtgärd.

Kommentarer till synpunkterna

Vår uppfattning är att separata åtgärder förenklar uppföljningen av åtgärderna och vi kommer inte slå ihop dessa till en åtgärd.

Enskilda gemensamma dricksvattenanläggningar

Enskilda gemensamma dricksvattenanläggningar i kommunen saknar formellt skydd. Detta ska åtgärdas enligt VA-planens åtgärd 16. Länsstyrelsen vill informera om att kommunen har möjlighet att söka bidrag från Länsstyrelsen med syfte att ta fram lokala hälsoskyddsföreskrifter för enskilda vattentäkter. I förslaget till VA-plan står att det finns fyra gemensamma dricksvattenanläggningar i kommunen (sid 17). Enligt Avesta kommuns Vatteninventering från 2004 finns 18 gemensamma anläggningar varav fem då hade krav på provtagning. Enligt Länsstyrelsens Vattenförsörjningsplan för Dalarnas län (Rapport 2012:02) finns i Avesta totalt 19 enskilda gemensamma och kommersiella anläggningar och av dessa är det totalt 7 som omfattas av Livsmedelsverkets bestämmelser om krav på tillsyn. Då uppgifterna skiljer sig åt behövs ett förtydligande.

Kommentarer till synpunkterna

De fyra gemensamma dricksvattenanläggningarna som nämns i VA-planen är de registrerade livsmedelsanläggningar som Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsnämnd utför kontroll av enligt livsmedelslagstiftningen och dricksvattenföreskrifterna. De är dricksvattenanläggningar som försörjer 50 personer eller fler med dricksvatten eller som i genomsnitt tillhandahåller 10 m³ eller mer per dygn. Utöver dessa finns ett antal gemensamma dricksvattenanläggningar i kommunen som inte uppfyller kraven för att omfattas av dricksvattenföreskrifterna gällande omfattning och mängd. Pga. tids/resursbrist har myndigheten inte undersökt om ytterligare gemensamma dricksvattenanläggningar bör omfattas av myndighetens kontrollansvar.

Enskilda dricksvattenbrunnar

I förslaget till VA-plan står att det är cirka 3 000 personer som får vatten från enskilda brunnar men att man saknar register över dessa (sid 17). Enligt Länsstyrelsens Vattenförsörjningsplan för Dalarnas län (Rapport 2012:02) finns cirka 1 200 småhus med permanentboende och cirka 500 fritidshus som får vatten från enskilda brunnar.

Kommentarer till synpunkterna

Behöver ej bemötas.

Enskilda avlopp

I förslaget till VA-plan står att enskilda avlopp på ett fåtal ställen bedöms ha måttlig påverkan på känsliga recipienter (sid 6). I planen behöver förtydligas vilka recipienter som avses (eventuellt genom hänvisning till VA-översikten). I planen behöver också förtydligas hur såväl befintliga enskilda avlopp som eventuella tillstånd till nya sådana ska hanteras i dessa områden. I planen anges att det finns cirka 2 000 enskilda avloppsanläggningar i kommunen (sid 17). En del av dessa är inventerade och åtgärdade, men fortfarande finns ett behov av fortsatt inventering. Det vore säkert värdefullt för det fortsatta arbetet att komplettera beskrivningen med antal inventerade, antal åtgärdade och antal ej inventerade enskilda avloppsanläggningar. Kommunen bör också utarbeta riktade informationsåtgärder mot enskilda brunnsägare.

Kommentarer till synpunkterna

De känsliga recipienterna som avses är Nävden, Vansjön och Åsgarn. Marken kring dessa sjöar har länge brukats som jordbruksmark vilket gör att sjöarna har en internbelastning av näringsämnen. Bedömning att enskilda avlopp idag har en måttlig påverkan på sjöarna utgår från att jordbruksmarken idag och historiskt är den stora källan till näringsämnen. Mycket av bebyggelsen vid dessa sjöar är med i VA-utredningsområden i planen. De flesta enskilda avloppen i områdena är lagliga och klarar dagens reningskrav. I planen föreslås tillsyn på avloppsanläggningar anlagda före 1988 samt uppföljning av tidigare inventering. Bedömningen av eventuella nya ansökningar om tillstånd för enskilda avloppsanläggningar görs i varje enskilt fall. Om t.ex. grupper av hus ska byggas ger Västmanland-Dalarna miljö- och byggförvaltning rådet att i första hand lösa vatten och avloppsfrågan gemensamt.

Fastighetsägare har fått information i samband med avloppsinventeringen. Vid avslutat tillståndsärende skickas också information till fastighetsägaren. Idag finns inga riktade informationsåtgärder till alla ägare av enskilda avloppsanläggningar förutom på kommunens hemsida.

5.2. Västmanland – Dalarna miljö- och byggnadsnämnd

Västmanland- Dalarna miljö- och byggförvaltning (V-Dala) ser positivt på föreslagen VA-plan. Planen ger kommunen en långsiktig styrning för vatten- och avloppsfrågor.

V-dala vill betona vikten av en dagvattenplan tas fram i närtid och medverkar gärna i det arbetet. En dagvattenplan är viktig inte enbart för miljöns skull utan också för att kunna hantera behovet av en klimatanpassning och skyfallshantering. Att klargöra ansvarsfördelningen för dagvattenfrågornas hantering är en självklar och central del i ett sådant arbete.

Under motiven i punkt 5 åtgärdstabellen saknas det uppenbara skälet att minska miljöpåverkan på recipienterna. Punkt 14 bör även den innehålla "Stödja Policy, vatten och avlopp" som står i punkt 13.

V-dala kommer behöva mer resurser för uppföljning och tillsyn av enskilda avloppsanläggningar enligt vad som föreslås i åtgärds punkterna 13 och 14. I dagsläget sker fortlöpande uppföljning som föreslås i punkt 13 men resurser saknas för att kunna bedriva den tillsyn som föreslås i punkt 14. Även den höjda säkerheten som anges som en konsekvens av åtgärd 16 kan komma att kräva mer insatser för miljöenheten.

Kommentarer till synpunkterna

Motiven förtydligas för åtgärd 5 och 14. Resursfrågan hanteras av Västmanland-Dalarna miljö- och byggnämnd.

5.3. Avesta Vatten och Avfall AB

Styrelsen i Avesta Vatten och Avfall AB ställer sig bakom förslaget till VA-plan.

Kommentarer till synpunkterna

Behöver ej bemötas.

5.4. Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund

Nödvattenplan är en viktig åtgärd som inte borde vara kostsam eller så värst tidsödande att ta fram. Så den borde kunna tas fram under 2019.

Hur brandvattenförsörjningen är tänkt att ske inom Avesta kommun på kort och lång sikt finns inte nämnt. Ska en strategi finnas med någonstans?

Kommentarer till synpunkterna

Vår bedömning är att nödvattenplanen kräver många kommunala förvaltningars engagemang och inte kommer hinna bli klar under 2019. Vi kommer beskriva brandvattenförsörjningen i VA-översikten men inte lägga till en åtgärd i VA-planen angående en brandvattenstrategi. Denna fråga lyfts och drivs med fördel av räddningstjänsten mot kommunen.

5.5. Omsorgsförvaltningen

Förvaltningen är positiv till förslaget till VA-plan och har inget att erinra.

Kommentarer till synpunkterna

Behöver ej bemötas.

5.6. Två fastighetsägare i Tillfället

Två fastighetsägare i byn Tillfället har inkommit med ett remissyttrande. Tjänstemännen i VA-planegruppen har tolkat och sammanfattat deras synpunkter som följer:

- 1 De anser att det är mycket angeläget att Avesta kommun bygger anläggningar för att tillvarata spill-, dusch- och diskvatten för återbruk.
- 2 De anser att framtida slamhantering är en angelägen fråga och att dagens avsättning av slam på Karlslund inte kan fortsätta.
- 3 De uttrycker att de inte förstår varför Sonnboviken är det enda området som tagits upp i VA-utbyggnadsplanen då samma behov finns i andra byar på landsbygden, t.ex. i Tillfället.
- 4 De anser att uppgifterna i VA-översikten om att det finns två VA-föreningar i Tillfället är felaktiga och hävdar att några sådana föreningar aldrig har bildats.
- 5 De anser att åtgärds punkten avseende rådgivning till VA-föreningar är helt förkastlig och inte i linje med kommunens ansvar att försörja sina medborgare med dricksvatten och avlopp.
- 6 De anser att VA-planen är mycket ambitiös och att genomförandet borde ha högsta prioritet. Kommunpolitikerna måste inse vad som är viktigt, ta sitt ansvar och satsa.
- 7 De ena av de två fastighetsägarna i Tillfället har även inkommit med en "Bakgrunds- och lägesbeskrivning" som bilaga till remissyttrandet. I denna beskrivs förhållandena rörande vattenförsörjningen i byn Tillfället från 1962 till och med idag. I bilagan framförs också att fastighetsägaren anser att Avesta kommun bör ta ansvar för vattenförsörjningen i byn Tillfället i sin helhet och detta utan några kostnader för de fastighetsägare som privat har bekostat sina vattenledningar.

Kommentarer till synpunkterna

- 1 Då tillgången på grundvatten i kommunen är god finns det i dagsläget inte tillräckliga motiv för att bygga anläggningar för att tillvarata spill-, dusch- och diskvatten för återbruk.
- 2 Ja framtida slamhantering är en angelägen fråga och enligt förslaget till VA-plan ska den hanteras genom framtagande av en slamstrategi. Dagens avsättning av slam som en del av sluttäckningen av deponin i Karlslund är tidsbegränsad till 2025 då sluttäckningen ska vara färdigställd.
- 3 Det finns ett antal byar i Avesta som utifrån antalet fastigheter skulle kunna vara aktuella för VA-utbyggnad enligt § 6 i Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) om det finns ett behov av detta utifrån skyddet av människors hälsa eller miljön. I VA-översikten och VA-planen kallas dessa byar för VA-utredningsområden. I en majoritet av dessa områden, t.ex. Tillfället, finns olika typer av VA-föreningar som har lösta vatten- och/eller avloppsförsörjningen gemensamt. Sonnboviken är det enda av VA-utredningsområdena där det har bedömts finnas ett behov av att lösa VA-försörjningen i ett större sammanhang och där det idag inte finns någon VA-förening
- 4 De anser att uppgifterna i VA-översikten om att det finns två VA-föreningar i Tillfället är felaktiga och hävdar att några sådana föreningar aldrig har bildats. Hos Avesta Vatten finns uppgifter om att det ska finnas två VA-ledningsföreningar för dricksvatten i Tillfället. Enligt det underlag som de båda fastighetsägarna har inkommit med tycks dessa föreningar aldrig ha bildats och uppgifterna tycks därmed vara felaktiga. Detta bör utredas vidare inom ramarna för åtgärds punkt 7 *Översyn av kunder som är anslutna utanför gällande verksamhetsområde och vilka avtal som är skrivna med dessa* enligt förslaget till VA-plan.
- 5 Att införa VA-rådgivning för föreningar är ett sätt för kommunen att underlätta anläggande och drift av gemensamma VA-lösningar i områden där kommunen enligt Lagen om allmänna vattentjänster inte har någon skyldighet att ordna VA-försörjning.
- 6
- 7 Hos Avesta Vatten finns uppgifter om att det ska finnas två VA-ledningsföreningar för dricksvatten i Tillfället. Enligt det underlag som de båda fastighetsägarna har inkommit med tycks dessa föreningar aldrig ha bildats och uppgifterna tycks därmed vara felaktiga. Detta bör utredas vidare inom ramarna för åtgärds punkt 7 *Översyn av kunder som är anslutna utanför gällande verksamhetsområde och vilka avtal som är*

skrivna med dessa enligt förslaget till VA-plan. Efter denna utredning och i samband med nästa revidering av VA-planen bör det göras en förnyad bedömning av behoven av allmänt VA i de aktuella VA-utredningsområdena, däribland Tillfället.

5.7. En fastighetsägare i Sonnboviken

En fastighetsägare i Sonnboviken har inkommit med ett remisyttrande. Tjänstemännen i VA-planegruppen har tolkat och sammanfattat synpunkterna som följer:

- 1 Fastighetsägaren menar att området endast har behov av allmän dricksvattenförsörjning, inte allmän spillvattenhantering. Detta då samtliga avloppsanläggningar i området är godkända och enbart önskemål från fastighetsägarna om allmän spillvattenhantering inte är skäl nog. Fastighetsägaren ser det som positivt om de som vill förses med allmän spillvattenhantering men att det är fel att tvinga de fastighetsägare som inte har något behov.
- 2 Fastighetsägaren hävdar att det enligt §9 i vattentjänstlagen finns möjlighet att vissa fastigheter i området inte skulle behöva omfattas av verksamhetsområdet.
- 3 Fastighetsägaren hänvisar till regeringens utredning ”*Vägar till hållbara vattentjänster*” SOU 2018:34 och hävdar att denna visar att det är fel att tvinga på någon vattentjänster då denna själv kan ordna detta på annat sätt, t.ex. med ett befintligt godkänt avlopp.
- 4 Fastighetsägaren förväntar sig flera möten innan frågan drivs till kommunfullmäktige och anser att det finns lösningar som kan göra alla i området nöjda utan att någon behöver bli tvingad till en VA-anslutning som de ej har behov av.

Kommentarer till synpunkterna

- 1 Avloppsfrågan i området har främst lösts med slutna tankar för WC samt slamavskiljare och infiltration av BDT för de enskilda fastigheterna. Detta bedöms inte vara en hållbar lösning för ett område som allt mer omvandlas från fritidsbebyggelse till permanentboende. Förhållandena är ogynnsamma för att anordna andra typer av avloppslösningar enskilt eller gemensamt och därför bedöms det finnas ett behov av allmän spillvattenhantering för området.

I förslaget till VA-plan har Sonnboviken pekats ut som ett VA-utbyggnadsområde men det är först när kommunfullmäktige beslutar

om verksamhetsområdets gränser som det fastställs exakt vilka fastigheter som kommer att omfattas. Normalt undantas inte enstaka fastigheter i en samlad bebyggelse när verksamhetsområdet fastställs då det är områdets behov av VA-försörjning i ett större sammanhang som ska vara styrande.

- 2 I vattentjänstlagens (Lag 2006:412) §9 står följande:

”Om det inom verksamhetsområdet finns en fastighet eller bebyggelse som uppenbarligen inte behöver omfattas av det större sammanhang som avses i 6 §, får verksamhetsområdet inskränkas så att det inte omfattar den fastigheten eller bebyggelsen. En sådan inskränkning av verksamhetsområdet får göras endast om fastighetens eller bebyggelsens behov av vattenförsörjning och avlopp lämpligen kan ordnas genom enskilda anläggningar som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.”

Denna paragraf ger kommunen möjlighet att inskränka ett redan bildat verksamhetsområde om det är uppenbart att VA-försörjningen inte behöver ordnas i ett större sammanhang samt att VA-försörjningen lämpligen kan ordnas genom enskilda lösningar. Paragrafen säger inget om att enskilda fastigheter i en samlad bebyggelse kan undantas vid bildandet av ett verksamhetsområde.

- 3 Utredningen om hållbara vattentjänster ger förslag till lagändringar men det finns ännu inget beslut om att ändra i lagstiftningen. Så innan det finns ny lagstiftning beslutad så måste kommunen förhålla sig till vad den nuvarande lagen säger.

Utredningen förslår att lagtexten ska ändras så att man tar hänsyn till om områdets behov av VA-försörjning kan lösas på annat sätt än genom anslutning till en kommunal anläggning. Detta kan t.ex. ske genom bildandet av en gemensamhetsanläggning som tillgodoser hela områdets behov av VA-försörjning. Vi ser positivt på den typen av lösningar men har inte uppfattat att det tidigare har funnits något intresse för det Sonnboviken. Utredningen säger inget om att enskilda fastigheter inom ett område med behov av VA-försörjning själva ska kunna ordna sin egen VA-försörjning utan att se till hela områdets behov.

- 4 Inga ytterligare möten planeras inför kommunfullmäktiges antagande av VA-planen.

Berörda fastighetsägare i Sonnboviken kommer att hållas informerade av Avesta Vatten och Avfall AB angående den planerade VA-utbyggnaden och bildandet av verksamhetsområde.

6. Revideringar

VA-planegruppen föreslår följande revideringar i planhandlingarna, med anledning av vad som inhämtats under remisstiden.

6.1. VA-plan

Redaktionella tillägg angående:

- Förtydliga i "Inledningen" och i stycke "Plan för allmän vatten- och avloppsförsörjning" i VA-planen att vattentäkten i Fornby saknar vattenskyddsområde.
- Förtydliga i "Inledningen" och "Utbyggnadsplan för allmänt vatten och avlopp" vilka VA-utredningsområden som kan vara aktuella för VA-utbyggnad på grund av exploatering.
- Förtydliga och komplettera i ordlistan angående olika typer av föreningar o dyl.

Ändringar i åtgärdsplaner:

- Åtgärdsplan 8 i förslaget till VA-plan bör revideras så att innehållet stämmer överens med den plan för arbetet med vattenskyddsområden och tillstånd för vattenuttag som inlämnats till länsstyrelsen i september 2018.
- Lägga till en åtgärdsplan i utbyggnadsplanen rörande VA-utbyggnad i samband med exploatering. Följdändringar i numrering för om den nya punkten 11.
- Förtydliganden punkterna 6 och 10 angående tidplan för åtgärderna.

6.2. VA-översikt

Följande ändringar behöver göras vid nästa revidering av VA-översikten:

- Förtydliga reservvattensituationen i Avsnitt 5.1 *Vattenförsörjning*.
- Komplettera i Avsnitt 2 Ansvar för vattenförsörjning och avlopp med uppgifter om nuvarande överenskommelser och arbetssätt vad gäller brandvatten
- Förtydliga i Avsnitt 7 VA-utredningsområden att det i vissa områden kan vara aktuellt med VA-utbyggnad på grund av framtida exploatering och i andra på grund av behoven för befintlig bebyggelse.